

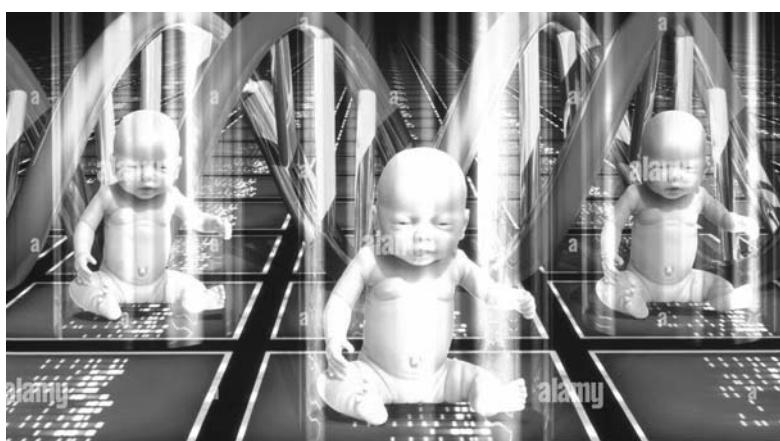
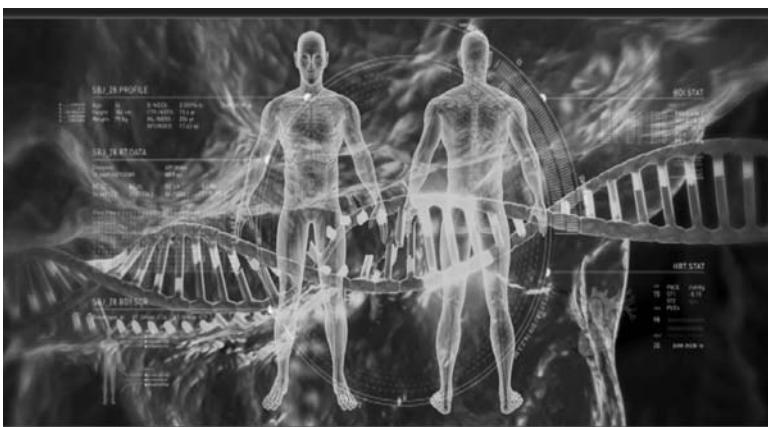
Yox olan varlıq, var olan yoxluq: Yaradılışın sırrı harada gizlənir?

ELMİN SONU

(XXX YAZI)

Seriyamızın bundan əvvəlki hissələrindən başlayaraq insan orqanızmında insanın necə yaranması haqda maraqlı faktları təqdim edirik. Ötən hissədə embrionun ana bətnində formallaşması zamanı ən vacib orqanların necə əmələ gəldiyindən danışmışdıq. Bu yazıda isə dünyaya gəlmişin son hazırlıqlarından danışacağıq.

İnsan orqanızmindən insan

necə yaranır? 5-ci hissə

Döл tədricən xarici dünyaya həzir olduqdan sonra orqanlar arasında qeyri-adi iş bölgüsü aparılır. Görülecek işlər və inkişaf prosesi dünyaya şərtlərinə uyğun olaraq müəyyən edilir. Ana bətnində istifadə olunan gözlər dünyadakı işiq səviyyəsinə, qulaqlar isə dünyadakı səslerin xüsusiyyətlərinə görə formalasdırıllırlar.

Eynilə, mədə və digər həzm orqanları dünyadakı qidalarda uyğunlaşa bilən fizioloji sistemlə təchiz edilmişdir. Həzm sisteminde işləyən hüceyrələr heç vaxt bilmədikləri qidaları analiz etmək üçün programlaşdırılmışdır. Karbohidratları, zülalıları və yağıları təhlil etmək qabiliyyətinə elave olaraq, hansının hansı orqanlar üçün lazımlığını bilən və bu qidaların bədənin digər hüceyrələrinə göndərilməsini təmin edən bir proqrama sahibdir. Bu baxımdan döл planlı və programlı şəkildə xarici dünyaya hazırlanır.

Bir sözlə, yeni bir insanın bədənni təşkil edən bu orqan və hüceyrələr heç vaxt görmədikləri, eşitmədikləri, şahid olmadıqları bir mühitə hazırlanırlar. Onlar ele inkişaf edirlər ki, ananın bədənindən ayrıldıqdan sonra onları hansı mühitin gözlediyini bilirlər. Təbii ki, hüceyrələrin öz "uzaqgörənliliyi" ilə buna nail olduğunu iddia etmək mümkün deyil. Körpəni meydana gətirən hüceyrələrin bu hazırlıqları Yaradanın programı əsasında heyata keçirdiyi aşkarıdır.

Hamiləliyin son aylarında döл əhəmiyyətli dərəcədə çəkisini artırmağa başlayır. Bunun sebəbi yağ toxumasının əmələ gəlməsidir. Xüsusi qəhvəyi quruluşa malik olan bu yağ təbəqəsinə əmələ getirən hüceyrələr, bu təbəqənin xüsusilə döл boyun nahiyesi, böyrəklər ətrafında və döş qəfəsi arxasında müəyyən nahiyyələrində əmələ gəlməsini təmin edir. Bu xüsusi yağ təbəqələrinin funksiyası körpənin doğulduğandan sonra ilk aylarda bədən istiliyini yüksək saxlamadır. Bundan elave, bu yaqlar ehtiyat qida kimi xidmət

edir. Bu, bu yağ təbəqələrini əmələ gətirən hüceyrələrin onlara təpsirilən vəzifələri qüsursuz yerinə yetirdiyinin başqa bir sübutudur.

Bu proses zamanı ağ yaqlar da nazik təbəqə halında əmələ gəlməye başlayır. Beləliklə, piy qat olaraq döлün dərisinin alt hissəsini əhatə edir. Dərialtı piy təbəqələri ilə yanaşı dəriyi içindəki mayedən qoruyan başqa bir piy də dəri hüceyrələri tərafından istehsal olunur. Bu yaqların əmələ gəlməsi də son dərəcə vacibdir, cünki dəri ilə su arasına bir yağ təbəqəsi daxil olacaq və suyun döл üzərindəki mənfi təsirlərini aradan qaldıracıq.

Əvvəlki bölmələrdə ananın qanında olan immun sistemi elementlərinin körpənin qanına keçməsinə icazə verilmədiyi qeyd olunmuşdur. Cünki bu elementlər körpəni yad toxuma kimi görüb onu məhv edə bilerdi. Ancaq 9-cu aya çatıldıqda bu vəziyyət birdən dəyişir və ananın qanındaki müdafiə hüceyrələri olan antikorlar plasenta vasitəsilə döle keçir. Bunun sebəbi araşdırılanda çox təəccüblü bir faktla rastlaşıraq. Körpənin immun hüceyrələri doğulduğandan sonra ilk 6 ay ərzində formalasmayacaq. Bununla belə, körpənin özünü dünyada mikroblardan qoruyacaq antikorlara ehtiyacı olacaq. Son 1 ayda ananın döлün qanına keçməsinə icazə verilən antikorlar körpə dünyaya ilk gələndə onun yoluxucu xəstəliklərə tutulmasının qarşısını almaq üçün hazır olacaq. Sonrakı aylarda körpənin immun sistemi öz antikorlarını forma-

laşdırmağa başlayanda bu antikorlar öz funksiyalarını dayandıracaq...

Burada qısaca xülasə etdiyimiz bu hadisə, əvvəl danışdığımız çoxsayılı proseslər kimi, insanların yaradılışındakı qüsursuz planlaşdırma nümunələrindən biridir. İnsanın formalaması üçün hər ay, hər gün, hər dəqiqə baş vermesi lazım olan proseslər və burada roj oynayacaq ən xırda detallar belə çox diqqətlə hesablanıb. Mükəmməl sistemlərlə döle zərər verəcək maddələrin keçməsi qarşısı alınır, lakin bu maddələrə ehtiyac duyulan zaman gəldiyində

köhnə sistem eyni mükəmməlliklə aradan qaldırılır və yerinə tamamilə yeni bir sistem qoyulur. Təbii ki, bu kamilliklər insanı təşkil edən hüceyrələrin iradəsi və qərarları ilə meydana gəlməmişdir. Bu, Yaradan tərəfindən yazılış mükəmməl və möhtəşəm yaradılmış programdır.

Verilən nümunələrdən də görünüşü kimi, döлün inkişafındaki hər mərhələ nəzarət altında və çox mərhələli, qüsursuz bir plana uyğun olaraq baş verir. Üstəlik, hər bir insan hələ döл ikən bu nəzarətdən keçərək inkişaf etmiş və indiki vəziyyətinə gəlmişdir.

Ana bətnindəki böyümə prosesi 9 ay boyunca qüsursuz şəkildə davam edir. Buraya əvvəlcə tək damcı su kimi daxil olan döл getdikcə tam bir insana çevrilir.

Bu transformasiyada ən kiçik bir uygunsuyluq baş verərsə, döлün ölüməsi qaçılmaz olacaq. Məsələn, beyn kəllə sümüklərindən daha sürətli böyürərsə, döлün beyni sıxlıcaq və zədələnəcəkdir. Eyni şey sümük toxuması harmoniyasına, gözləre, ağciyərlərə, ürəklərə və bir çox digər orqanlara və onları əhatə edən sümükləre aiddir. Orqanların ahəngdar inkişafi da çox vacibdir.

Böyrəklər qan dövrəni sistemini gec formalasdırısa, qan təmizlənməyəcək və orqanızm zəhərlənəcək.

Ancaq bunların heç biri baş vermir və dünyaya göz açacaq gənc bir mərhələdən digərinə qüsursuz keçərək yaradılır.

Quranda insanın yaradılışı belə təsvir edilir:

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkışafı
Agentliyi

*Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə
“Elmi-kütləvi, mədəni-maərif, təhsil
programlarının hazırlanması”
istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb*

"İnsan özbaşına və məsuliyyətsiz buraxılacağınızı düşünür? O, axıdilan spermadan ibarət bir damla su deyildimi? Sonra bir rüşeym oldu, sonra Allah onu mərhələli şəkilde bir nizam-intizamla formalasdırıdı. Beləliklə, ondan kişi və qadın olaraq bir cüt yaratdı. Məgər Allah ölüleri diriltməyə qadir deyilmə?" (Qiyamət surəsi, 36-40)

"Sizi yaradan, sizə qulaq, göz və ürək verən Odur. Siz nə az şükür edirsiniz?" (Mülk surəsi, 23)

Döлün yeni bir dünyaya girməsi üçün bütün hazırlıqlar tamamlandıqda, amniotik maye də doğum üçün hazırlığa başlıyır. Uşaqlıq boynunu genişləndirəcək su kisələri əmələ gətirən amniotik maye, beləliklə uşaqlıq körpənin keçəcəyi ölçüyə qədər böyüdürlər. Bu kisələr həm də doğuş zamanı döлün uşaqlıq yolunda ilisib qalmasının qarşısını alacaq. Bundan elave, doğuşun başlangıcında kisələr yırtıldığda və içindəki mayelər axıdında, döлün keçəcəyi yol həm sürüşkən olur, həm də sterilizasiya edilir. Beləliklə, doğum həm daha rahat, həm də təbii olaraq mikroblardan azad olur.

Uşaqlıq yolunda edilən bu hazırlıqlarla yanaşı, körpənin dünyaya təhlükəsiz şəkildə gəlməsi üçün bir çox şərtlərin eyni anda yerinə yetirilməsi lazımdır. Məsələn, körpə çıxış üçün ən uyğun duruş almalıdır. Bunu üçün ayaq hərəkətləri ilə yavaş-yavaş dönməyə başlıyır və sonda başı ananın uşaqlıq boynuna daxil olur. Körpənin hərəkəti indi məhdudlaşdırılabilir və başını oradan çıxara bilmir. Bəs hələ dünyaya gəlməmiş körpə hansı mövqənin uyğun olduğunu necə qərar verir? Doğuş üçün ən uyğun mövqəni necə bilir? Üstəlik, ana bətnində olan döл doğum vaxtının gəldiyini necə müəyyən edir? Təbii ki, bunlar nəzərə alınmalı olan son dərəcə vacib detallardır.

Şüurə hələ tam inkişaf etmemiş bir vərlən bu cür şüurlu davranış nümayiş etdirməsi onun öz iradəsi ilə deyil, Yaradanın programı ilə hərəkət etdiyini açıq şəkildə göstərir.

Körpənin doğulması zamanı bir çox başqa möcüzəvi dizayn nümunələri də aşkar olunur. Məsələn, sağlam doğuşun baş vermesi üçün körpənin kəllə sümüyü doğum kanallında zədələnəcək bir quruluşa sahib olmalıdır. Körpənin kəllə sümüyünə baxıdında onun 5 sümük təbəqəsi və onların arasında bu ehtiyacı ödəyəcək "fontanel" adlı yumşaq toxumadan ibarət olduğunu görürük. Bu yumşaq quruluş kəllə sümüyünün elastik olmasına imkan verir və beləliklə, doğuş zamanı meydana gələn təzyiq nəticəsində körpənin beyninə və kəllə sümüyə heç bir zərər verilmir.

Körpənin doğulmasından əvvəl ana orqanızmında çox ciddi nəzarət altında hazırlıqlar aparılır. Standart prosedurun dəqiqliğinin hazırlanmasından əlavə, mümkün ehtimalar nəzərə alınmaqla ehtiyat tədbirləri də görülür! Məsələn, amniotik maye doğumunu asanlaşdırmaq və infeksiyaların qarşısını almaq üçün işe düşür.

Bu vəziyyət ortaya belə bir suali getirir: Bütün hazırlıqların tamamlandığını və doğumun dəqiqliğinin gelib çatdığını kim yoxlayır? Körpədə gözlerin görməsinə, ağıcyəylərin nəfəs almasına, oynaqların və beynin tam formalasmasına kim nəzəret edir? Və bütün hazırlıqların tamam olmasını kim xəbər verir?

Yeni əmələ gələn döлün bədənində bunları idarə edə biləcək heç bir mexanizm yoxdur. Bədəndəki bütün orqanların mərkəzi idarəetmə sistemi sayılan beyn, döлə birlikdə inkişaf edən bir orqandır. Üstəlik, beyn tamamilə mövcud olsa belə, heç bir mənə kəsb etməzdi. Çünkü ana bətnində o ana qədər inkişaf edən döл xarici mühitdən tamamilə xəbərsizdir. Heç görmədiyi bir mühitə uyğun olub olmadığını müəyyən etməsi mümkün deyil. Doğuş vaxtının nə vaxt geldiyini ananın özü də müəyyən etmir. Ananın ilk gündən bədəninin fəaliyyətinin tek bir mərhələsinə belə müdaxile etmək imkanı yoxdur ki, bu mərhələlərin bitməsi lazımdır. Bəs heç zamanın qarşısında da qərar verə bilin.

Göründüyü kimi, insanların yaranması təbətin yaradılışının kulminasiyasını təşkil edir. Digər canlılardan fərqli olaraq insana təkçə mükəmməl bədən forması deyil, həm də dərrakə, şüur, ağıl verilir ki, dünyadakı missiyasını düzgün yerinə yetirə bilin. Təessüf ki, eksər insanlar öz həqiqi məhiyyətlərini dərk edə bilin.

Dinlərde izah olunur ki, yaradılışın bir məqsədi var və bu məqsədin həyatın həyata keçirilməsi üçün insanlar yaradılır, onlara dünyada həyat verilir. Bu həyat isə zamanın çox qısa bir hissəsində möhtəşəm mükəmməliklə yaradılır və ona ruh verilir. Ruh bədən vəsitiylə dünyada öz fəaliyyətini həyata keçirir. Zamanı gəldikdə isə geldiyi yerə qayıdır.

"Ey insanlar, əgər dirilməyə şübhə edirsinizsə, odur ki, Biz sizi torpaqdan, sonra bir damla sudan, sonra rüşeymdən, sonra yaradılışı aydın olmayan ceynəmisi et parçasından yaradıq. (Qüdretimizi) sizə açıq-aydın göstərmək üçün. Biz istədiyimizi ana bətnində müəyyən müddət qədər saxlayırıq. Sonra sizin körpə olaraq çıxardırıq, sonra da həddi-bülügü çatasınız deyə sizi böyükürük. Beziyərinizin həyatını son verilir, beziyəriniz isə bildikdən sonra heç nə bilməmək üçün həyatınızı ən aşağı nöqtəsinə qaytarılır" ... (Quran, Həcc surəsi, 5).

Elçin Bayramlı